

4. Словарь финансовых терминов Farlex./Режим доступа: <http://financial-dictionary.thefreedictionary.com/Investment+banking>. (дата доступа: 07.09.2019).

5. Маковская Е. Познай самого себя // Эксперт. 2001. – № 24.

6. Миркин Я. М., Миркин В. Я. Англо-русский толковый словарь по банковскому делу, инвестициям и финансовым рынкам: свыше 10 000 терминов. М.: Альпина Паблишерз, 2006.

7. Oxford advanced learner's dictionary. Oxford university press, 2014.

Державно-приватне партнерство як інструмент інвестиційної підтримки реалізації державних програм соціально-економічного розвитку в Україні

Сухомлина М. В., здобувач другого рівня вищої освіти спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

*Козирєва О. В., д.е.н., зав. кафедри менеджменту і адміністрування НФаУ
yakakos74@gmail.com*

Відносно новим інструментом стимулювання економічного розвитку серед країн, що розвиваються, є державно-приватне партнерство (ДПП). Наголошується, що такий тип партнерської взаємодії держави і бізнесу може забезпечити підвищення ефективності управління, залучення інвестицій, впровадження інноваційних рішень та технологій, а також розподілить підприємницькі та інвестиційні ризики між партнерами.

Становлення партнерської форми господарювання в економіці, зокрема ДПП, як однієї з основних тенденцій при реалізації економічної політики країн світу цікавить багатьох дослідників сучасності. Залучення державою приватного партнера до реалізації державних програм соціально-економічного розвитку є одночасно причиною та наслідком якісно іншого етапу соціально-економічних відносин.

Розвиток національної економіки, що відбувається зазвичай через реалізацію державних програм соціально-економічного розвитку, потребує інвестиційної підтримки.

Відповідно до Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року (Стратегії 2020), затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 6.08.2014 р. № 385, серед операційних цілей з підвищення конкурентоспроможності регіонів визначено підвищення ролі та функціональних можливостей міст у подальшому розвитку регіонів через підтримку інтегруючої ролі міст як центрів економічного та соціального розвитку, що передбачає «...розвиток державно-приватного партнерства шляхом посилення взаємодії в системі «органи місцевого самоврядування – бізнес-територіальна громада» [180].

З огляду на те, що ДПП є складним механізмом взаємодії двох партнерів, держави та бізнесу, охоплює багато сфер, переслідує багато цілей, спрямованих на різні масштаби, реалізується через різні організаційні форми, прийти до чіткого та узгодженого визначення поняття ДПП, яке б відображало його специфіку та багатоаспектність, дуже складно.

Враховуючи вищевикладене, загальноприйнятого визначення терміну «ДПП», яке було б достатньо змістовним та відображало сутність поняття, в науці та практиці сьогодні немає. Це пояснюється тим, що даний вид партнерства передбачає складний

процес взаємовідносин держави та приватного сектору, взаємоузгодження інтересів партнерів, а також врахування інтересів суспільства.

Тому пропонується розвинути дослідження підходів щодо визначення поняття ДПП, виокремивши різні аспекти партнерства, що згадуються різними науковцями та фахівцями з ДПП (табл.).

Таблиця

Підходи до визначення поняття «державно-приватне партнерство»

Підходи	Автори	Трактування терміна
1	2	3
Організаційний підхід (відображає організаційні аспекти партнерства)	«Зелена книга» Європейської Комісії (2004 р.)	«...різноманітні форми співпраці між органами державної влади та діловим співтовариством, метою якої є забезпечення фінансування, будівництва, реконструкції, управління та обслуговування інфраструктури чи надання послуг» [1]
	Представництво ООН в Україні з питань розвитку державноприватного партнерства в житлово-комунальній сфері економіки	«...форма організації бізнесу між державною та приватною сторонами, яка дозволяє реалізувати суспільно значущі проекти у різних сферах інфраструктури більш ефективним шляхом, ніж цього можуть досягти ймовірні партнери поодиночки, та передбачає спільне інвестування матеріальних і нематеріальних активів» [2]
	Закон України «Про державно-приватне партнерство» № 2404-VI (2010 р.)	«...співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами – підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими
Цільовий підхід (наголошує на тому, що ДПП повинно завжди діяти у площині вирішення суспільно значущих питань)	В. Михеєв	«Система співробітництва приватного сектору, підприємств і організацій бізнесу з державними установами, а також регіональних корпорацій з державними підприємствами, установами, спрямованого на досягнення загальних економічних цілей, розв'язання актуальних соціально-економічних завдань» [4]
	Є. Коровін	«...середньо- або довгострокове співробітництво між громадським та приватним сектором, у рамках якого відбувається розв'язання політичних завдань на основі об'єднання досвіду та експертизи кількох секторів і розділення фінансових ризиків і вигод» [5]
	І. Запатріна	«...можливість обміну досвідом, у залученні представників приватного сектору до участі в соціально важливих проектах, бюджетні кошти на які не завжди доходять» [6]
Економічний підхід (вказує на значущість)	К. Павлюк	«... розбудова механізмів ДПП поряд із задоволенням інтересів держави та приватного сектора спроможна забезпечити зростання капіталізації економіки й досягнення суспільно значущих цілей» [7]

1	2	3
впливу ДПП на стан економіки)	Агентство USAID, Україна	«...новий інструмент економічного розвитку» [8]
	Т. Єфименко	«...інструмент державного регулювання економіки, спрямований на подолання наслідків фінансово-економічної кризи та забезпечення довгострокового соціально-економічного розвитку на основі модернізації та розбудови інфраструктури економіки, покращення надання суспільних послуг, поліпшення умов здійснення підприємницької діяльності, стимулювання інвестиційно-інноваційної активності, розвитку конкурентного середовища та підвищення ефективності управління державною власністю» [9]
Фінансовий підхід (розглядає ДПП через елементи фінансового механізму)	Дж. Блондел	«...ДПП зазвичай включає в себе проектування, будівництво, фінансування, обслуговування та/або експлуатацію об'єктів інфраструктури суспільного призначення приватним сектором в рамках довгострокових контрактів фінансового характеру» [10]
	Б. Данилишин	«...система співробітництва, в якій розподіляються ризики між партнерами за принципом кращої спроможності їх нейтралізації, а також існує узгоджений підхід до поділу винагород» [11]
	Л. Гриценко	«...форми взаємовідносин між державою або органами місцевого самоврядування та приватним партнерами, які оформляються у вигляді договору, передбачають реалізацію і сумісне фінансування суспільно значущих проектів на довгостроковій основі та розподіл ризиків, відповідальності і винагород» [12]
Інституціональний підхід (акцентує увагу на інституціональній природі ДПП)	М. Вілісов	«...правовий механізм узгодження інтересів та забезпечення рівноправності держави і бізнесу в рамках реалізації економічних проектів, спрямованих на досягнення цілей державного управління» [13]
	О. Яременко, А. Гриценко	«...ДПП виступає соціально-економічним інститутом, зважаючи на велику кількість суб'єктів, що охоплює дане партнерство, а також сфер реалізації ДПП» [14]
	В. Варнавський	«...інституціональний і організаційний альянс між державою і бізнесом з метою реалізації національних і міжнародних, масштабних і локальних, але завжди суспільно значущих проектів у широкому спектрі сфер діяльності» [15]
	С.В. Підгаєць, А.Ф. Мельник	«...співробітництвом держави, суб'єктів підприємницької діяльності і суспільних інститутів у різних сферах суспільної діяльності для реалізації суспільно значимих і пріоритетних для держави проектів за її політичної та інституційної підтримки, об'єднання ресурсів сторін, справедливого та ефективного розподілу ризиків між партнерами, прозорості і рівноправності відносин для забезпечення ефективного розвитку економіки» [16]

Отже, у табл. наведено узагальнення підходів до визначення поняття ДПП.

Досліджуючи змістовне наповнення поняття ДПП слід також враховувати сутність проблем, які постають при реалізації проектів ДПП. Так, окрім чинників, що гальмують належний розвиток ДПП в Україні, експерти виокремлюють питання корупційної складової таких проектів.

Використана література:

1. Зелена книга Європейської комісії «Щодо державно-приватного партнерства та законодавства співдружності про державні контракти та концесії», СОМ. – Брюссель, 2004. – 327 с.

2. Матеріали представництва ООН в Україні з питань розвитку державно-приватного партнерства в житлово-комунальній сфері економіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.un.org.ua/ua.

3. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 №2404-VI (зі змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>.

4. Міхеєв О.Л. Частно-государственное партнерство в условиях смешанной экономики: теория и практика становления и функционирования: монография. – М.: «Анкил». – С. 40.

5. Коровин Є. Кредитный риск проектов частно-государственного партнерства и механизмы поддержки: выступление на круглом столе «Федеральные инструменты поддержки инвесторов». – 10 октября 2006 г.

6. Запатріна І.В. У світі публічно-приватне партнерство є ширшим поняттям, ніж концесія, оренда чи управління. – Юридична газета, № 46 – 13 листопада 2012 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ukrppp.com/images/stories/Yur-Gazeta_No.pdf.

7. Павлюк К. В. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави / К. В. Павлюк, С. М. Павлюк // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2010. – Вип. 17. – С. 10–19. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2010_17_4.

8. Беседіна О. Базове опитування щодо поінформованості щодо державноприватного партнерства / О. Беседіна, Д. Нізалов, Р. Семко // Матеріали USAID. – 2012. // Офіційний сайт Програми розвитку ДПП в Україні, USAID. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ppp-ukraine.org/wp-content/uploads/2014/11/5PPP-Awareness-Survey-Ukr.pdf>.

9. Єфименко Т.І. Державно-приватне партнерство в системі регулювання економіки: монографія / [Єфименко Т.І., Черевиков Є.Л., Павлюк К.В. та ін.]; за заг. ред. чл.-кор. НАНУ Т.І.Єфименко; НАН України, Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2012. – 372 с.

10. Blondal J. R. International Experience Using Outsourcing, Public Private Partnerships and Vouchers. – Arlington VA: IMB Centre for the Business of Government, 2005. – 48 p.

11. Данилишин Б. Державно-приватне партнерство – стратегічна форма взаємодії влади і бізнесу // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.yurist-online.com/news/kmu/2>.

12. Гриценко Л. Л. Концептуальні засади державно-приватного партнерства /

Л. Л. Гриценко // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – 2012. – № 3. – С. 52–59.

13. Вилисов М.В. Государственно-частное партнерство: политико-правовой аспект // Власть. – 2006. – № 7. – С. 14-19.

14. Єфименко Т.І. Державно-приватне партнерство в системі регулювання економіки: монографія / [Єфименко Т.І., Черевиков Є.Л., Павлюк К.В. та ін.]; за заг. ред. чл.-кор. НАНУ Т.І.Єфименко; НАН України, Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2012. – 372 с.

15. Варнавский В.Г. Частно-государственное партнерство. [Электронный ресурс]. – Сайт «Экспертный канал «Открытая экономика». – Режим доступа: www.opes.ru/article_doc.asp?d_no=50578.

16. Підгаєць С. Державно-приватне партнерство в системі інституційного забезпечення економічних процесів [Текст] / А. Мельник, С. Підгаєць // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2011. – січень-березень (№ 1). – С. 7–19. – [Електронний ресурс]. – [Режим доступу]: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/15796/1ZMetbHUK%20A.pdf>.

Трансформація банківського сектора республіки Беларусь в контексті цифрового банкінга

Строганова І. А., к.э н., старший преподаватель кафедры учета, финансов, логистики и менеджмента Полоцкого государственного университета, г. Новополоцк, Беларусь, i.stroganova@pdu.by

Трубченко В. А., студентка 4 курса специальности «Финансы и кредит» Полоцкого государственного университета

Мировой и отечественный опыт показывают, что наиболее быстро воспринимаются и внедряются новые цифровые технологии в финансово-банковском секторе, который является локомотивом цифровой трансформации в стране, мотивируя и подтягивая другие сектора экономики.

Финансовые инновации предусматривают наличие специального инструментария для ускорения использования денежных средств в качестве ресурса создания инновационных и инвестиционных фондов.

Основная цель инновационной политики кредитной организации - создание новой продуктовой линейки и выход на новые рынки. Весь спектр банковских технологических инноваций можно разделить на две группы: продуктовые и процессные инновации. Итогом адаптации банковско-продуктовых инноваций является внедрение нового продукта или услуги с новыми высокоэффективными параметрами; процессные инновации позволяют значительно усовершенствовать методы продажи банковских продуктов или оптимизировать организационную структуру бизнеса. Все виды банковских инноваций нацелены на снижение издержек финансово-хозяйственной деятельности, а также повышение качества и эффективности проводимых банковских операций.

На данный момент ключевыми направлениями цифровой трансформации банковского сектора Республики Беларусь являются [1]:

- развитие платежного и расчетного пространства;
- удаленная идентификация;